

 hotel
restaurant
taverne
 Conferentiecentrum

Enjoy the difference!

Confereren in het groen, in de prachtige, bosrijke omgeving van Kasterlee

P.S.: ALS U ECHT "THE DIFFERENCE" WIL ERVAREN, BEL ONS DAN METEEN!
 Geelsebaan 72-74 E-mail: denenheuvel@innet.be Tel. 014 85 04 97
 B-2460 Kasterlee Website: www.denenheuvel.be Fax 014 85 04 96

 justiz, quality en professional

Boekbesprekingen

Algemene economie

Competitiveness and the Value of Intangible Assets

Pierre Buigues, Alexis Jacquemin en Jean-François Marchipont, eds., Competitiveness and the Value of Intangible Assets Cheltenham (VK) / Northampton (VS), Edward Elgar, 2000, xix + 335 blz. - Prijs: 65 GBP
 ISBN 1-84064-391-9

Onder het motto "L'essentiel est invisible pour les yeux" van Saint-Exupéry hebben de drie editors, die allen aan de Europese Commissie verbonden zijn, als uitloper van een in Louvain-la-Neuve gehouden conferentie (1999) over immateriële activa en de competitiviteit van de Europese economie, een boek samengesteld. Het bevat dertien echte bijdragen, drie discussiebijdragen en één besluit, gegroepeerd in drie blokken: de krijtlijnen voor een analyse en waardebeoordeling van immateriële activa, sectorale analyses, en een analyse van de inputs. Er is ook een - nietszeggend - voorwoord van Romani Prodi.

De auteurs zijn allemaal West-Europeaanen, waaronder vier Belgische academici (Huveneers, Jacquemin, Meeusen, Rayp). De invalshoek is zowel macro-economisch (waarbij intellectueel kapitaal als verklaring geldt voor het residu van macro-productiefuncties) als bedrijfseconomisch (opbouw van immateriële activa in het bedrijf als basis voor waardecreatie en competitiviteit). Er

zijn empirische en theoretische bijdragen, waarbij deze laatste in een niet-wiskundige vorm voorgesteld worden.

Zoals altijd in dergelijke bundels zijn sommige bijdragen knap en andere minder geïnspireerd, warrig, of een ode aan eerder geproduceerd eigen werk. Volgens mij helt de balans hier wel over in de positieve richting, en zal de geïnteresseerde lezer in dit boek ruimschoots zijn gading kunnen vinden.

Marc Jegers

Econometric Foundations

Ron C. Mittelhammer, George G. Judge en Douglas J. Miller, Econometric Foundations (met cd-rom) Cambridge, Cambridge University Press, 2000, xxix + 756 blz. - Prijs: 40 GBP
 ISBN 0-521-62394-4

Econometrie is een discipline die met stukken en brokken is ontstaan. Daardoor vertonen vele handboeken econometrie de allures van een kookboek met recepten. Wanneer de kennis van econometrie beperkt blijft tot de toepassing van die recepten, dan is er een latent gevaar dat bij toegepast economisch onderzoek onoordeelkundige keuzes worden gemaakt. Met het hier besproken boek hebben de auteurs de kookboekmetafoor willen doorbreken door zorgvuldig de econometrische

funderingen in reliëf te brengen. Daardoor wordt een oordeelkundige toepassing van econometrie in hoge mate ondersteund.

Inmiddels is de stof van de econometrie zodanig toegenomen dat aan geen enkel boek over econometrie nog het kenmerk van volledigheid kan worden toegeschreven. De auteurs geven zich daar terdege rekenschap van en leggen zichzelf de nodige beperkingen op om hun doelstellingen te bereiken. Zo werd bewust de tijdreekscomponent van de econometrie en de daarmee samenhangende specifieke problematiek niet opgenomen, in het besef dat er daarover reeds uitstekende handboeken bestaan. Niettemin is het boek uitgegroeid tot een werk van meer dan 700 bladzijden, geordend in negen delen en een epiloog (het tiende deel), die samen vierentwintig hoofdstukken omvatten.

In het eerste deel worden op een creatieve wijze de informatieverwerking en de informatierugwinning ("information recovery") besproken, met de nadruk op de logica van het inversievraagstuk. Deel twee behandelt de schattingsproblematiek en de besluitvorming in het kader van het regressiemodel. In deel drie worden de intrinsiek niet-lineaire regressiemodellen (niet-lineariteiten in de parameters) bestudeerd, alsmede de regressiemodellen met niet-normale storings termen, in samenhang met extremumschatters. Deel vier gaat over het vermijden van een parametrische aannemelijkheid via de methode der momenten, de quasi-maximale aannemelijkheid, de empirische aannemelijkheidsfunctie en de aanwending van het maximum-entropie criterium van Kullback-Leibler of de pseudo-

afstandsmaat. In dit deel wordt heel wat nieuwe materie aangereikt die we in andere econometrie handboeken niet aantreffen. Deel vijf volgt met de veralgemeende regressiemodellen met bekende en onbekende covariantiematrix van storings. In deel zes komen de economische modellen in de vorm van simultane vergelijkingen aan de orde, waarbij heel wat aandacht wordt besteed aan de GMM-benadering ("general method of moments") en aan de toepassing van benaderingswijzen die in deel vier aan bod kwamen. Deel zeven ontwikkelt de problematiek van de modelselectie of - meer algemeen - de model-"discovery", in tegenstelling tot de model-"uitvinding". Ook hier levert het boek interessante nieuwe inzichten. Zoals vele econometrie handboeken kon ook dit werk de behandeling van speciale vraagstukken niet ontwijken. Daaraan is deel acht gewijd, met de bespreking van, enerzijds, kwalitatieve en gecensureerde responsiemodellen en, anderzijds, parameter vrije regressieanalyse. "Last but not least" volgt in deel negen de Bayesiaanse schattingsleer en de daarmee overeenstemmende besluitvorming.

Alle hoofdstukken eindigen met een checklist van vragen (en meestal ook een aantal vraagstukopgaven) en met bibliografische referenties. In de bijlage wordt een nuttige inleiding gegeven over computersimulatie en over "resampling"-methoden zoals "bootstrapping". Bij het boek hoort ook een cd-rom, die de lezer kan raadplegen voor aanvullende informatie over fundamentele waarschijnlijkheidsleer en over klassieke schattingsprocedures c.q. besluitvorming ("inference").

Inzake de vele econometrische toepassingen die het boek behelst, wordt gebruikgemaakt van de bekende Gauss-software. De genoemde cd-rom bevat in deze context een Gauss-tutorial en een technisch archief. Voorts omvat de cd-rom ook een handleiding over matrixleer en een inventaris van econometrische voorbeelden. Docenten kunnen de oplossingen van de vraagstukken consulteren op het internet. We kunnen dit werk karakteriseren als een *opus magnum* van de econometrie. Het is vooral geschikt voor colleges econometrie aan "graduate" studenten op een gevorderd niveau. Wegens de creatieve aanpak van het werk, het hoge niveau en de overvloed aan nieuwe materie en inzichten, achten we het boek onontbeerlijk voor iedereen die professioneel met econometrie bezig is. Dat geldt dan ook in het bijzonder voor allen die in hun onderzoek van econometrie gebruikmaken.

Robert Van Straelen

Topics in Microeconomics

Elmar Wolfstetter, *Topics in Microeconomics: Industrial Organization, Auctions, and Incentives*
Cambridge, Cambridge University Press, 1999, xvi + 370 blz. - Prijs: 42,50 GBP
ISBN 0-521-64534-4

Dit werk bevat een diepgaande behandeling van een aantal belangrijke domeinen in de micro-economie waarop de laatste decennia grote vooruitgang is geboekt. Deze domeinen betreffen imperfecte concurrentie en industriële organisatie, veilingen, asymmetrische informatie en

incentives. Het werk is bedoeld als een studieboek voor doctorale studenten.

Het eerste deel behandelt imperfecte concurrentie. De klassieke theorie van het monopolie wordt hier behandeld, inclusief diverse vormen van prijsdiscriminatie en de regulering van monopolies. Verder komt ook oligopolietheorie aan bod. Hierin worden diverse evenwichten beschouwd (Cournot, Bertrand, Stackelberg): wat is hun betekenis, en wat zijn de welvaartsimplicaties hiervan?

Deel twee behandelt risico, stochastische dominantie en risicoaversie. Eerst wordt de basistheorie van stochastische dominantie behandeld. Vervolgens worden verschillende toepassingen daarvan besproken: portefeuillebeheer, veilingen, inkomensongelijkheid enz. Ten slotte worden ook diverse noties van risicoaversie besproken.

Deel drie behandelt onvolledige informatie en incentives. Na een kort hoofdstuk over matching-modellen volgt er een zeer uitgebreid hoofdstuk over veilingen. Vervolgens komen ook averechtse selectie, *signaling* en *screening* aan bod. Er is ook een hoofdstuk over verborgen acties en problemen van moreel risico. Ten slotte is er een beperkt hoofdstuk over tornooien.

Er is ook een vierde deel met een aantal methodologische aanvullingen: optimalisatieproblemen, convexiteit, aanvullingen van statistiek. Het is mijn overtuiging dat dit een zeer waardevol boek is. Ten eerste is de keuze van onderwerpen zeer geslaagd. Het zijn stuk voor stuk domeinen waarin er de laatste decennia veel vooruitgang is geboekt, en ook domeinen met een zeer ruime

waaier van toepassingen. Bovendien worden deze onderwerpen op een voldoende hoog niveau behandeld. De auteur geeft een evenwichtig overzicht van de literatuur, en alle belangrijke theorema's worden be-
wezen. Handboeken die de lezer in-
leidingen in de genoemde domeinen
aanbieden, zijn er voldoende, maar
handboeken met een hoger niveau
zijn vrij zeldzaam. Ten slotte is het
boek helder en vaak zelfs aan-
genaam geschreven.

Een bijzondere vermelding verdient
het hoofdstuk over veilingen. Deze
literatuur is technisch niet eenvoud-
dig, maar kent toch duidelijk een
toenemend belang. Wolfstetter geeft
een uitstekend overzicht van deze li-
teratuur. Op dit domein gold het
overzicht van P. Klemperer (*Journal
of Economic Surveys*, 1999) als een
klassieke referentie. De behandeling
van Wolfstetter is daarvoor nu zeker
een valabel alternatief.

Wilfried Pauwels

Institutions, Contracts and Organizations

Claude Ménard, ed., *Institutions, Contracts
and Organizations: Perspectives from New
Institutional Economics*
Cheltenham (VK) / Northampton (Mass.,
USA), Edward Elgar, 2000, xxiv + 458 blz. -
Prijs: 75 GBP
ISBN 1-84064-225-4

Dit boek is een selectie van 27 (her-
werkte) papers die voorgesteld wer-
den op de conferentie van de Inter-
national Society for New Institu-
tional Economics (Parijs, 1998). De
teksten zijn in zes delen gegroe-

peerd: grondslagen; eerbetoon aan
Coase (inclusief zijn publicatielijst
tot januari 2000, en de claim op het
bedenken van het concept *rational
expectations*); groei, vertrouwen en
corruptie; afdwingbaarheid; organi-
satievormen; modellen.

Men kan gerust stellen dat het kruim
van de nieuwe institutionalisten
daar in Parijs aanwezig was, waar-
door dit boek een vrij hoog 'Who is
who in the world of institutional-
ists'-gehalte heeft: Aoki, Barzel,
Coase, Demsetz, Ménard, North,
Williamson, naast een aantal minde-
re goden (in relatieve termen dan) -
die trouwens de langste bijdragen
leveren. Men kan dan ook moeilijk
anders dan hoge verwachtingen
hebben. En die worden over het al-
gemeen ook ingelost, hoewel som-
mige 'groten' er zich gemakkelijk
van af lijken te hebben gemaakt.

We krijgen een goed overzicht van
de stand van het domein, en er
wordt niet omheen gedraaid als het
over tekortkomingen of leemtes
gaat, zoals de vaststelling (o.m. door
North) dat er bedroevend weinig
empirisch werk op dit terrein be-
staat. In het boek worden in ieder
geval empirische papers opgeno-
men, naast een aantal theoretische,
die misschien meer overzichten dan
nieuwe inzichten bevatten. Maar in
een snel evoluerend vakgebied is
dat misschien veeleer een voor- dan
een nadeel. Het moge dan ook dui-
delijk zijn dat, m.i., niemand die van
ver of dichtbij in de institutionele of
contractbenadering van de econo-
mie geïnteresseerd is, om dit boek
heen kan.

Marc Jegers

Post Keynesian Price Theory

Frederic S. Lee, *Post Keynesian Price Theory*
Cambridge, Cambridge University Press,
1998, viii + 281 blz. - Prijs 40 GBP
ISBN 0-521-32870-5

Post-keynesianen zijn geen hagio-
grafen die uit pure verafgoding de
geschriften, boeken en ideeën van
Keynes weer oprakelen, maar een
diverse groep economen die een min
of meer gemeenschappelijke kijk
hebben op hoe de economische we-
reld werkt. Zij beschouwen econo-
mie als een historisch proces in een
onzekere wereld waar verwachtingen
een significante en onvermijde-
lijke impact hebben op economische
gebeurtenissen. Economische en po-
litieke instituties zijn van het groot-
ste belang in economische gebeurte-
nissen, en realisme is bij dit alles een
belangrijke toetssteen.

Post-keynesiaanse analyse is hoofd-
zakelijk macro-economisch georiën-
teerd. Kijk maar naar *Post Keynesian
Macroeconomic Theory* (Edward
Elgar, 1994) van Paul Davidson (sa-
men met Sidney Weintraub de
oprichter van het tijdschrift *Journal
of Post Keynesian Economics*). In dat
boek stelt Davidson dat er, zelfs in
het geval van perfecte concurrentie,
als op alle micro-economische mar-
kten de vraag gelijk is aan het aanbod,
altijd onvrijwillige werkloosheid zal
blijven bestaan. Of nog: ook zonder
prijsrigiditeiten op eender welke
markt blijft onvrijwillige werkloos-
heid bestaan. Terwijl Keynes zich in
zijn *General Theory of Employment,
Interest and Money* beperkte tot ge-
sloten economieën, breidt Davidson
in het tweede deel van zijn boek de
analyse uit tot open economieën.
Naast deze typisch macro-econo-

mische inslag bestaat er ook een dui-
delijke micro-economische funde-
ring, gebaseerd op de grote interna-
tionale ondernemingen (bijv. Ares-
tis, *The Post-Keynesian Approach to
Economics: An Alternative Analysis of
Economic Theory and Policy*, Edward
Elgar, Aldershot, 1992). Post-keyne-
sianen geloven dat volledige concu-
rentie en de daarmee samenhangen-
de gelijkheid tussen vraag en aan-
bod en de evenwichtsprijs een slechte
beschrijving vormen van de reali-
teit. Bedrijven zullen echter op basis
van de kosten van het product de
prijs van hun product(en) autonoom
bepalen (en dit zelfs voor een relatief
lange periode, wat meteen de op-
merkelijk stabiele prijzen van vele
producten verklaart). Volgens La-
voie zijn er drie varianten van prijs-
zetting op basis van kosten: *mark-up*,
full-cost en *target-return pricing*, maar
ze komen toch allemaal op hetzelfde
neer (Lavoie, *Foundations of Post-
Keynesian Economic Analysis*, Edward
Elgar, Aldershot, 1992, blz. 129).
Maar dat is volgens Frederic Lee een
eenzijdige en zelfs simplistische
voorstelling. In zijn boek heeft Lee
een ambitieus doel vooropgesteld,
nl. de post-keynesiaanse analyse
verder ontwikkelen door een meer
volledige, coherente en realistische
niet-neoklassieke prijstheorie te pre-
senteren. In drie delen legt Lee
administered pricing, *normal cost pri-
cing* en *mark-up pricing* uit, plaatst
elke techniek in haar historische
context en verwijst naar empirische
resultaten.
Gardiner Means is de eerste eco-
noom die de revue passeert. Vanuit
zijn ervaring in de bedrijfs wereld
was hij ontevreden met de gangbare
prijs- en kostentheorie. Als alterna-
tief stelde hij *administered prices* ('op-

gelegde prijzen') voor. Het idee hier is dat grote ondernemingen door hun grootte en hun administratie een aantal taken hebben kunnen opnemen (internaliseren) die voordien door de markt werden uitgevoerd. Als dusdanig legt de administratie van de onderneming de prijs op, wat vertaald wordt in het beeld van de zichtbare hand van het management tegenover de onzichtbare hand van de markt (Lee, 1999, blz. 80).

In het tweede deel van dit boek wordt ruim plaats gemaakt voor Philip Andrews, die zich met *normal cost pricing* heeft beziggehouden. De inzichten hierover komen uit interviews die economen van de Oxford Economic Research Group hadden met bedrijfsleiders. Zo kwam men tot de vaststelling dat bedrijfsleiders nooit dachten aan prijzen die markten klaren (vraag gelijk aan aanbod) of dat interesten geen invloed hadden op hun investeringsbeslissingen. Veeleer worden de prijzen bepaald door de directe arbeids- en materiaalkosten, de indirecte kosten bij een verwachte omzet en een specifieke winstmarge.

Over de *mark-up*-prijzetting, waar de naam van Michal Kalecki mee verbonden is, gaat het derde deel. Het percentage waarmee de kosten worden verhoogd om de prijs te bepalen, is een functie van de monopoliekracht van de onderneming. Tegenwoordig wordt dit in elke cursus micro-economie uit de doeken gedaan door het verband met de vraagelasticiteit te expliciteren. Een deel van de discussie is erop gericht om ook dit misverstand uit de wereld te helpen.

Het vierde (laatste) deel van dit boek brengt deze drie types van prijzetting bij elkaar en kijkt naar de reali-

teit. Aan de hand van input-output analyses wordt bepaald hoe de productie verloopt en welke prijzettingstechniek gepast is. Het gaat dus niet om één enkele techniek die als de enige juiste in aanmerking komt, maar afhankelijk van de situatie (de productietechniek) wordt een bepaalde prijzettingstechniek gekozen.

Dit boek is niet alleen interessant voor mensen die de discussies rond post-keynesiaans denken willen volgen. Iedereen die tegenwoordig economie heeft gestudeerd, krijgt een behoorlijke dosis micro-economie (prijzetheorie) te verwerken. Men zou bij dit alles wel eens vergeten dat uitmuntende economen zich nog niet zo lang geleden afvroegen hoe prijzen werkelijk werden bepaald en welke gevolgen dat dan wel had, bijv. voor de inkomensverdeling, om maar iets te noemen. Elk van de eerste drie delen is op zich interessant voor de bespreking van die prijzettingstechniek en het verband met cost accounting (een ander verplicht vak voor elke econoom, maar waar de band met het vak micro-economie soms ver te zoeken is). Verder zijn in appendix achteraan in het boek uitgebreide lijsten met (meer dan 100) studies over prijzettingen en cost accounting over een periode van meer dan 50 jaar opgenomen. Ook met het laatste deel heeft professor Lee de verwachtingen ruimschoots ingelost.

Tom Schatteman

Essential Business Statistics

Joanne Smalles en Angela McGrane, *Essential Business Statistics*
Harlow, Essex, Financial Times / Prentice

Hall (An imprint of Pearson Education),
2000, xxi + 258 blz. - Prijs: 39,99 GBP
ISBN 0-273-64333-9

Dit boek is een (zeer) inleidende tekst, in principe gericht naar eerstejaarsstudenten in een richting die wij handelswetenschappen zouden noemen. Het vereiste minimumniveau is 'kunnen rekenen': in de inleiding is een rekentest opgenomen die vragen bevat zoals "bereken $(-3)*(-7)*(-4)$ " - weliswaar zonder rekenmachine.

De didactische aanpak is weloverwogen voor de beoogde doelgroep (geen bewijzen, nauwelijks formules, bij het sommatieteken wordt gezegd dat in moeilijker boeken onder en boven dat teken nog lettertjes en cijfertjes staan, maar dat dit niet veel te betekenen heeft, ...), er is veel aandacht voor Excel-implementaties inclusief grafische toepassingen, en

Ontwikkelingseconomie

Running Guns

Lora Lumpe, ed., *Running Guns: The Global Black Market in Small Arms*
Londen, Zed Books, voor Norwegian Initiative on Small Arms Transfers en International Peace Research Institute Oslo, 2000,
xii + 244 blz. - Prijs: 15,95 GBP (pbk)
ISBN 1-85649-873-5 (pbk)

Illegale handel in lichte wapens leidt tot destabilisatie van jonge landen, zeker in Afrika, maar ook in vele andere nieuwe economieën, die door deze trafieken verplicht worden veel geld in hun beveiliging te stoppen. Lichte wapens ontsnappen gemak-

er zijn vragen en oefeningen (met oplossingen).

De meeste hoofdstukken behandelen onderwerpen die we kunnen verwachten (datacollectie, datapresentatie, databeschrijving, correlatie en regressie, verwachte waarde, normale verdeling en betrouwbaarheid, voorspellingen), maar een aantal zijn, op zijn zachtst uitgedrukt, merkwaardig in een handboek statistiek (huidige waarde, lineair programmeren, indexberekening).

Al bij al is dit een uitstekend werk voor wie het uitermate simpel wil houden, hoewel ik het, als ik een modale eerstejaarsstudent was, beledigend zou vinden als de docent statistiek dit werk als handboek gebruikte.

Marc Jegers

Research Institute van Oslo (PRIO) de kennis over de illegale wapenhandel vergroten en de term *illegale wapenhandel* zelf ruimer opvatten. Veel van de wapens die illegaal verhandeld worden, starten immers als legale wapens.

In de introductie schetst Lora Lumpe, geholpen door Sarah Meek en R.T. Naylor, eerst de algemene tendensen in de wapenproblematiek. Daarbij zet ze uiteen wat het verschil is tussen zwarte markt en "grijze" markt, hoe de vraag en het aanbod veranderen en hoe regeringen en internationale organisaties pogen daarop te reageren. Brian Johnson-Thomas geeft in vertelstijl weer hoe hij op het spoor komt van een verdachte, ingewikkelde export van wapens vanuit Slowakije naar het Soedan dat onder Europees wapenembargo staat. Hierna gaat het boek over op een ernstige, meer feitelijke toon. Emanuela-Chiara Gillard legt uit hoe de internationale wetten en regelgeving van toepassing zijn op de wapencirculatie. Hierbij wordt niet voorbijgegaan aan het gewoonterecht, noch aan niet-bindende regelgeving zoals gedragscodes. In het hoofdstuk over de leveranciers leggen Lucy Mathiak en Lora Lumpe uit hoe voornamelijk tijdens de Koude Oorlog maar ook erna regeringen uit politieke, financiële en economische motieven wapens verscheepten naar guerrilla's. Afghanistan, Noord-Irak, Angola, Cambodja, Nicaragua zijn enkele van de schrikwekkende voorbeelden van zulke verdoken regeringsacties. Er wordt dan ook voor gepleit om het Canadese voorstel van 1998, dat inhoudt in geen enkel geval nog te leveren aan *non-state* actoren, te steunen, ondanks sommige morele bezwaren die

men ertegen kan inbrengen.

Pete Abel heeft een van de meest inovererende hoofdstukken in dit boek op zijn naam, met het hoofdstuk over trends in de productie van wapens. Steeds meer landen produceren lichte wapens en in die landen vindt men steeds meer productiefaciliteiten. Dat gaat over ambachtelijke productie van wapens tot productie onder licentie. De gruwelijke gevolgen van de verspreiding van wapens, schendingen van de mensenrechten en van internationale akkoorden en embargo's zijn legio. De links tussen legale en illegale wapens, tussen nationale en internationale markten worden uit de doeken gedaan door Wendy Cukier en Steve Shropshire. Door diefstal, herverkoop, surplus-stocks e.d. worden legale wapens illegaal. Nationale wetgevingen hebben hier momenteel nog geen antwoord op. Sommige voorstellen tot verbetering werden in juli 2001 behandeld op de reeds genoemde VN-conferentie over lichte wapens.

In het gedeelte over mechanismen van de handel volgt eerst een samenvatting van het boek *Arms fixers* van Brian Wood en Johan Peleman. Er zijn tal van manieren waarop brokers en vervoersmaatschappijen werken om te ontsnappen aan wetten en regels. De eerste aanzetten tot regulering van brokers en vervoersmaatschappijen worden dan ook aangemoedigd. R.T. Naylor beschrijft uitvoerig het financiële onderdeel van de wapenhandel: hoe worden de prijzen bepaald, hoe gebeuren de uiteindelijke betalingen, welke rol spelen de banken en offshoreparadijzen? Het laatste deel formuleert mogelijke voorstellen tot verbetering. Sarah Meek zet de nati-

onale, regionale en internationale initiatieven om de wapenhandel tegen te gaan op een rijtje. Ted Legget op zijn beurt relativeert de mogelijke politieke oplossingen door het aspect *cultuur* in te brengen: culturen waar geweren normaal zijn, verschillende politieculturen. Hij stelt

dan ook meer praktische oplossingen voor. Dit verrijkende boek sluit af met een overzicht van alle behandelde aspecten en een termenverklaring.

Hilde Herssens en Philip Nauwelaerts

Algemeen en strategisch management

Management Strategies

Samuel Eilon, *Management Strategies: A Critique of Theories and Practices*
Boston / Dordrecht / Londen, Kluwer Academic Publishers, 1999, 324 blz. - Prijs: 315 NLG
ISBN 0-7923-8557-8

Samuel Eilon, zeker niet de eerste de beste (hij was o.m. jarenlang de editor van *Omega*), vertrekt in dit boek van de vaststelling dat managementtheorie en managementpraktijk zich in gescheiden werelden afspeelen, met theoretici die enkel nog praten voor andere theoretici, en consultants die managers zowat alles wat goed verpakt kan worden kunnen aansmeren, zelfs al is de inhoud louter gebaseerd op intuïtie, gezond verstand, ervaring of mode. Eilons doel is de lezers (gehoopt wordt op managers, consultants en studenten) een iconoclastische attitude aan te praten ten overstaan van de literatuur en de theorie, zodat zij zich permanent vragen stellen over hun functioneren en dat van hun organisatie. Het boek bevat 26 korte hoofdstukken, die voor een groot deel geïnspireerd zijn op Eilons redactionele bij-

dragen in *Omega* en op een drietal eerdere boeken, waarvan het laatste uit 1985 dateert. De logica in de (soms wazige) structuur kan waarschijnlijk als volgt samengevat worden: eerst is er chaos, en dan is er de topmanager. Haar/zijn rol is besluitvorming, in verschillende omstandigheden, en met verschillende mogelijke doelstellingen (hoe moeilijk het ook is om die op een ondubbelzinnige wijze te formuleren). Het bereiken van de doelstellingen is uiteraard 'succes'. Prestatiemeting is dan ook belangrijk, en die wordt in een zevental hoofdstukjes beschreven: ratio's, winst, productiviteit, marktaandeel enz. Puike prestaties zijn alleen mogelijk als het management, de onderneming en het land competitief zijn (voor de analyse van dit laatste is de Porteriaanse analyse echter ruimschoots ontoereikend). Essentiële voorwaarden hiervoor zijn een performant informatiesysteem en een doordachte organisatiestructuur. Tussendoor krijgen, met welwillende instemming van uw recensent, de opeenvolgende managementgoeroes er van langs ("Anyone vaguely familiar with the literature would

often be able to recognize where the so-called new ideas come from (...) Managers do not read, and consequently they become easily persuaded that gurus have a magical power to change their corporate culture for the better" - blz. 138-139), en worden managementopleiding (en nog meer casestudies) zeer kritisch benaderd.

Gegeven de oorsprong van de teksten en het beoogde publiek, zal het

niet verbazen dat het boek vrij baderend en anekdotisch van toon is: op een onbevangen wijze wordt tegen managementpraktijk en (vermeende) -wijsheden aangekeken. Sommige stukjes vallen nogal mager uit en de schaarse aangehaalde literatuur is tamelijk oud, maar als geheel is dit boek zeker een aanrader.

Marc Jegers

Financieel beleid

Finance

David Blake, ed., *Finance: A Characteristics Approach* (Routledge International Studies in Money and Banking, 7)
Londen / New York, Routledge, 2000, xii + 131 blz. - Prijs: 50 GBP
ISBN 0-415-21290-1

Dit boek is een oordeelkundige samenvoeging van vijf reprints over de toepassing op financiering van het "kenmerken"- of "characteristics"-model, dat rond het midden van de jaren vijftig in de economie werd ontwikkeld. Dit model werd eertijds voornamelijk uitgewerkt voor de vraag naar goederen. Niet de geconsumeerde kwantiteiten van die goederen, maar veeleer de kenmerken die zij vertegenwoordigen - zoals bijv. hun voedingswaarde, het gehalte aan vitamines enz. - vormen daarbij het voorwerp van de analyse.

Het doel van het model was vereenvoudiging, door een grote groep variabelen terug te brengen tot een

kleinere verzameling van meetbare kenmerken die voor de volledige groep gelden. Inmiddels werd dit model ook aangewend op het terrein van de marketing.

Slechts in de jaren tachtig werd een aanzet gegeven om dergelijke attributieanalyse te ontwikkelen op het gebied van de financiering. De kerngedachte was dat een belegger niet zozeer geïnteresseerd is in beleggingsproducten op zich als wel in hun kenmerken. Het is deze basisidee die Blake in zijn proefschrift aan de London School of Economics (1986) verder uitdiepte. Het hier besproken werk bevat daarvan de neerslag in de vorm van reprints, samen met bijdragen van Desai, Heffernan en Low.

Blake schreef de inleiding en het naschrift van het boek. Hoofdstuk twee en drie zijn reprints van de auteur uit de *Scottish Journal of Political Economy*. Ze zijn gewijd aan, enerzijds, de portfoliitheorie in het kader van de "characteristics"-benadering, en, anderzijds, de financiële in-

termediatie en de financiële innovatie binnen het genoemde kader.

Hoofdstuk vier en vijf zijn reprints van Heffernan uit de *Journal of Banking and Finance* en uit de *Journal of Money, Credit and Banking*. Ze handelen over de definiëring van financiële markten in termen van karakteristieken en over de berekening van rentevoetequivalenten voor niet-prijskenmerken van bancaire producten.

Ten slotte bevat het laatste hoofdstuk een reprint van Desai en Low uit *Measuring the opportunity for product innovation* van 1987 (in het boek "Changing Money"). Dit hoofdstuk bespreekt de attributieanalyse van

financiële innovaties in de "retail" van financiële producten op korte termijn.

Het is een onmiskenbare verdienste van Blake in dit boek de disparate bijdragen over het financiële "characteristics"-model te hebben samengebracht, om de mogelijkheden en beperkingen van dit model beter te kunnen evalueren. Voorts vestigt het werk de aandacht op het voornoemde model en op de perspectieven die zich daarbij aandienen voor verder wetenschappelijk onderzoek.

Robert Van Straelen

Europa

Welfare and Employment in a United Europe

Giuseppe Bertola, Tito Boeri en Giuseppe Nicoletti, eds., *Welfare and Employment in a United Europe: A Study for the Fondazione Rodolfo De Benedetti*
Cambridge, Mass. / Londen, The MIT Press, 2000, x + 291 blz. - Prijs: 22,50 GBP
ISBN 0-262-02483-7

In dit boek buigen een aantal vooraanstaande economen zich over de rol en de toekomst van de sociale welvaartsstaat in Europa. Aldus draagt het bij tot het debat dat de afgelopen jaren op gang is gekomen nadat de aandacht verschoven was van de overgang naar de monetaire unie, met de nadruk op de monetaire en budgettaire aspecten van de EMU, naar de sociale ontwikkelingen en evoluties op de Europese ar-

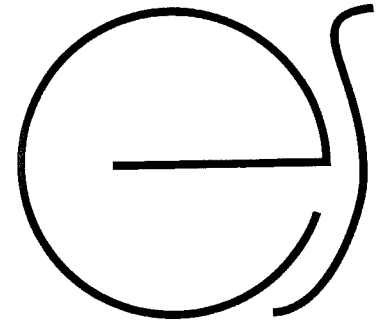
beidsmarkt.

Het boek is opgebouwd rond twee uitgebreide bijdragen. In een eerste bijdrage wordt de evolutie van de sociale politiek in de verschillende Europese lidstaten onder de loep genomen. Uit een empirische analyse concluderen de auteurs dat het Europese sociale model niet bestaat. Ze onderscheiden vier systemen, die zich rond evenveel geografische regio's laten groeperen: het Angelsaksische liberale systeem, het continentale conservatieve systeem, het noordelijke sociale systeem en het mediterrane systeem. Gezien de verscheidenheid tussen de Europese lidstaten, hoeft een dergelijke heterogeniteit niet te verwonderen. Verrassender is echter de bevinding dat, ondanks toenemende integratie in andere domeinen, de verschillende systemen maar weinig naar elkaar

toegroeien. Op zich hoeft deze verscheidenheid geen nadeel te zijn, maar toch wijzen de auteurs op een aantal potentiële gevaren in de toekomst. Door de toenemende kapitaalmobiliteit zou een spiraal van "social dumping" op gang kunnen komen, waarbij de lidstaten tegen elkaar onderbieden om productiefactoren aan te trekken. Op sommige domeinen zien de auteurs dan ook een rol weggelegd voor Europese coördinatie van de sociale politiek. De Europese inspanningen op dit vlak - zoals vertaald in het proces van Luxemburg - worden daarbij afgedaan als een beleid van "great principles and little practice". De auteurs doen dan ook een aantal concrete beleidsvoorstellen die in hun ogen de sociale politiek beter opgewassen moeten maken tegen de uitdagingen van de toekomst. De tweede bijdrage richt de aandacht op de Europese productmarkt als determinant van de prestaties op de arbeidsmarkt. De auteurs ver- trekken van de stelling dat een gebrek aan concurrentie en een overdaad aan (overheids)regulering in de productmarkt negatieve gevolgen hebben voor de werkgelegenheid. In de theoretische literatuur vormt deze stelling al lang geen nieuwigheid meer. Interessant is echter de uitgebreide aandacht die de auteurs besteden aan de empirische verificatie van deze stelling.

Daarbij gebruiken ze onder meer een nieuwe indicator van de OESO die de mate van regulering op de productmarkt meet. De auteurs komen tot de bevinding dat landen met een hoge mate van regulering in de productmarkt eveneens gekenmerkt worden door strikte regulering op de arbeidsmarkt. Daarnaast toont het empirisch onderzoek aan dat er - ondanks een lange periode van prijsconvergentie - substantiële prijsverschillen blijven bestaan tussen de Europese lidstaten. Een markant feit in dit opzicht is dat de prijzen sinds 1992 nog nauwelijks geconvergeerd zijn. De auteurs komen dan ook tot de conclusie dat integratie op de productmarkt alleen niet zal volstaan om significant positieve effecten op de werkgelegenheid te genereren. Verdere deregulering van de productmarkt en meer arbeidsmarkthervorming is dan ook nodig om positieve werkgelegenheidseffecten te creëren. Door de krachtige beleidsconclusies die deze leidinggevende economen trekken, zal dit boek ongetwijfeld een bron van discussie vormen onder economen en beleidsmakers. Voor academici is het een mogelijk standaardwerk, dat de basis kan vormen voor verder verfijnd empirisch onderzoek.

Alain Borghijs

3094/1

591	De cognitieve benadering van het onderhandelingsproces	Marc Buelens Dirk Van Poucke
619	Naar een welvaartsoptimale infrastructuurplanning	Floris W.C.J. van de Vooren
655	Het strategisch plan voor werkgelegenheid in het Turnhoutse: de enquête	Carl Reyens Eddy Van de Voorde Thierry Vanelslander Ann Verhetsel Frank Witlox
685	Empirisch onderzoek naar de vermogensstructuur van beursgenoteerde ondernemingen: valkuilen	Marc B.J. Schauten Onno W. Steenbeek
699	Douglass C. North: van traditioneel neoklassiek auteur tot nieuw-institutioneel denker	Chris Coeck
723	Boekbesprekingen	

